

Interview met vrijwilligster Véronique

Heleen werkt in het Heidehuis als administratief medewerker. Ze is benieuwd naar wat vrijwilligerswerk in de palliatieve thuiszorg inhoudt. Ze gaat in gesprek met vrijwilligster Véronique en leert meer over wat haar drijft om dit mooie werk te doen.

Véronique, hoe ben je als vrijwilliger bij het Heidehuis terechtgekomen?

Ik heb dat altijd gewild. Als mijn man met pensioen ging, wilde ik palliatief werk doen. Mijn man zei: "Ga je dat aankunnen?" Ik ben toen eerste op gesprek geweest bij een psycholoog van het Heidehuis, waar ik ook een psychologische test moest doen. Ik was toen geslaagd. Dat is al lang geleden. Ik was heel content dat ik mocht beginnen. Nadien heb ik nog een aantal vormingen moeten volgen samen met andere vrijwilligers die wilden starten in de palliatieve zorg. Die zijn ook goed meegevallen.

Wanneer ben je begonnen als vrijwilliger en hoe heb je het Heidehuis leren kennen?

Ik ben in 2008 begonnen. Ik heb het Heidehuis leren kennen door een vriendin die vrijwilligster was in De Vlinder (de palliatieve eenheid).

Wat heb je voordien gedaan?

Vroeger heb ik gewerkt in de gehandicaptenzorg en in een schoolkiniek. Nadien ben ik thuisgebleven voor de kinderen, want mijn man werkte internationaal.

Dus je had wel al wat ervaring in de zorg?

Ja. We zijn thuis met zessen. Ik ben de enige die dat doet. Mijn zus bijvoorbeeld, die zou al beginnen wenen vooraleer ze een kamer binnengaat. Dus je moet er wel voor dienen, vind ik.

Om de hoeveel tijd ga jij op bezoek bij iemand?

Dat hangt af van de patiënt. Bij een vrouw, die ook naar het dagcentrum komt, ga ik wekelijks op maandag op bezoek. We drinken eerst een potje koffie, daarna gaan we een toertje rijden met de auto. Dan komt ze welgezind thuis, want ze zit niet graag thuis. Als ik naar andere andere patiënten ging, was dat ook meestal wekelijks. Ik sprak altijd af wanneer ik de volgende keer zou komen. Wat het beste past voor hen en ook voor mij. Je bent niet verplicht om iedere week te gaan. Het hangt ook een beetje af van de ziekte van de patiënt. Meestal als de ziekte verder geëvolueerd is, dan moet je meer gaan. In het beginstadium ga ik ongeveer om de veertien dagen. Als ik op reis ben, zeg ik tegen de mensen dat ik een paar weken niet kan komen. Meestal vinden ze dat geen probleem.

Ga je in dezelfde periode bij verschillende mensen op bezoek?

Het is normaal maar één patiënt tegelijk. De verpleegkundigen van de thuiszorg hebben onlangs gevraagd of ik bij een tweede patiënt op bezoek zou willen gaan. Ik heb het aanvaard, maar ik vind het wel wat veel. Ik moet nog een eerste afspraak plannen met die vrouw. Ze zou graag hebben dat ik met haar ga wandelen langs de dijk in Knokke. Dat is wel plezant. Dan ga ik twee keer in de week op bezoek bij iemand.

Klikt het meestal met de mensen waar je op bezoek gaat?

Het valt bijna altijd goed mee. Je taak is om hen emotioneel te ondersteunen en een beetje te helpen. Je kan met hen bijvoorbeeld een ritje met de auto maken. Als ik bij een echtpaar ga waarvan de vrouw ziek is, dan kan de man een paar uurtjes weg en dan blijf ik bij zijn vrouw. Het kan ook zijn dat ze dan slaapt. Als er iets gebeurt, hebben we altijd een noodnummer waar je naar kan bellen. Dat is het telefoonnummer van één van de verpleegkundigen van de thuiszorg die dag en nacht bereikbaar is.

Lang geleden ben ik een keer bij een patiënt geweest. Ik ben daar maar 20 minuten binnen geweest en de volgende keer mocht ik niet meer komen. Ik verstond die mevrouw wel. Ze had 3 maanden in de palliatieve eenheid De Vlinder verbleven. Meestal is De Vlinder de laatste fase, maar zij verbeterde net. Daardoor moest ze plaats vrijmaken en mocht ze naar huis. Dat was echter bij haar in het verkeerd keelgat geschoten. Ze wilde toen niemand meer zien van de palliatieve zorg. Een paar maanden nadien is ze toen toch gestorven.

Als je op bezoek gaat bij een patiënt waarvan de echtgeno(o)te ook thuis is, dan ga je eigenlijk voor hen beiden?

Ja, bij het begin slaan we een babbeltje, maar meestal als de man bijvoorbeeld ziet dat ik goed met zijn vrouw omga, dan krijgt hij vertrouwen en gaat hij ook een keer weg. Hij gaat dan bijvoorbeeld boodschappen doen, of iets anders waardoor hij ook een keer verstrooiing heeft. Wanneer hij dan terugkomt, dan neem ik afscheid.

Welke patiënten worden aan jou toegewezen?

Ik krijg meestal mensen die het leuk vinden om samen op uitstap te gaan met de auto. Ze vinden dat fijn, want ze zitten hele dagen tussen vier muren. Met de persoon die ik nu bezoek, ga ik soms met een rolstoel wandelen op de dijk in Oostende.

Is dat ook wat jij het fijnste vindt om met mensen een uitstapje te doen?

Ja, want zo heb ik meer contact met die persoon, omdat wij dan alleen zijn. Ik vind het fijner dan binnen te zitten. Als het mogelijk is natuurlijk. Het gaat niet voor iedereen. Er zijn ook mensen die bedlegerig zijn, waar ik al op bezoek ben geweest. Dan probeer ik hen ook te helpen door hen gerust te stellen of over hun arm te wrijven.

Versta ik goed dat je op bezoek gaat om iemand gezelschap te houden en dat je op dat moment doet waar die persoon nood aan heeft? Je gaat echter niet voor praktische zaken zoals bijvoorbeeld eten klaarmaken?

Inderdaad, je gaat om iemand gezelschap te houden: bij iemand zitten, met elkaar praten, iets voorlezen, samen naar televisie kijken, Je aanwezigheid is belangrijk en ook aandacht hebben voor de patiënt en zijn of haar familie.

Zie je de familie dikwijls?

De echgenoot of echtgenote zie ik, maar de kinderen meestal niet. Zij komen immers meestal 's avonds als ik er niet ben. Als het nodig zou zijn, kan ik wel contact opnemen met hen. Als ik de kinderen toch eens zie, dan zijn ze blij als ze me zien. Bovendien zijn ze ook gerust dat er iemand bij hun vader of moeder is.

Doe je ook 's nachts vrijwilligerswerk?

Nee, 's nachts doe ik niet. Niemand van de vrijwilligers trouwens. De patiënten of de familie vragen dat soms wel. Het is belangrijk om duidelijk te communiceren over wat je wel en niet doet.

Hoe lang duurt een bezoek ongeveer?

Dat hangt af van de patiënt: een uur, anderhalfuur, het kan ook twee uur zijn. Ik ga ongeveer een ganse namiddag bij de vrouw waar ik zonet over sprak. Je moet daar je tijd voor maken hé. Als het een keer niet lukt, dan zeg je tegen de patiënt: "We gaan het een beetje kort maken." Ze zijn blij dat je komt. Ze verwachten ons.

Naast je bezoeken, telefoneer je ook met de patiënten?

Ja. Tegenwoordig hebben velen al Whatsapp, dat is wel gemakkelijk en goedkoper. Anders beginnen de kosten ook op te lopen.

Kan je je telefoonkosten laten terugbetalen door het Heidehuis?

Je mag wel je rekening doorgeven van je telefoonkosten en kilometers, maar daar begin ik niet aan. Dat is mijn eigen keuze.

Je vertelde daarnet dat je in het begin een vorming hebt gevolgd. Vertel daar eens wat meer over?

Ik had al een jaar of twee jaar vrijwilligerswerk gedaan, vooraleer ik de basisvorming gevolgd heb. Vroeger was er immers geen vorming. Nu moet je echter, vooraleer je vrijwilliger wordt, eerst die vorming volgen. Toen ik de basisopleiding volgde was het vier dagen na elkaar. We waren met een hele groep van vrijwilligers van het dagcentrum, De Vlinder of de thuiszorg, begeleid door een psycholoog. Toen vond ik het een beetje saai, maar het was wel leerrijk. Ik denk dat de vorming nu heel anders is. Voor mij ging het redelijk gemakkelijk, omdat ik al vrijwilligerswerk gedaan had. Ik denk dat het moeilijker is om eerst de vorming te volgen en dan in het werkelijk vrijwilligersleven te stappen, omdat je dan nog geen ervaring hebt.

Deze week had je ook een intervisie voor vrijwilligers. Heb je daar iets aan?

Ja, dat vind ik wel goed. We stellen ons eerst allemaal voor en dan kan je vertellen over iets waar je mee zit. Ik vertelde over een goede vriendin van mij die palliatief is, waarbij er belangrijke

beslissingen moeten genomen worden. Ik had ook een gesprek hierover met de psycholoog die de intervisie begeleidt. Ik voelde me wel gehoord.

Wat trekt jou speciaal aan in vrijwilligerswerk in de palliatieve zorg?

Ik vind het mooi om mensen te helpen tot rust komen, zodat ze vredig kunnen sterven. Als je aan hun gezicht ziet dat ze verkrampd zijn doordat ze pijn hebben, vind ik het fijn dat ik er voor kan zorgen dat ze rustig in slaap kunnen vallen.

Ben jij er dan soms bij als ze sterven?

Nee, dat heb ik nog nooit meegemaakt. Het is wel al gebeurd dat ze de nachts of de volgende ochtend nadat ik geweest ben, gestorven zijn. Je kunt zien aan iemand als ze stillekesaan achteruit gaan en gerust zijn. Ook al ben je er dan niet bij op het laatste moment, toch merk je hoe ze zich voelen. Ook de familie is dan dankbaar dat je zo lang mogelijk bij de stervende blijft.

Hoe rond je af als er iemand gestorven is?

Meestal ga ik voor een laatste groet of naar de begrafenis. Je bent vrij om dit te doen of niet. Nadien ga ik nog één keer op bezoek bij de familie om afscheid te nemen. Ik vind het wel mooi om dat te doen.

Kan je iets vertellen over wat dit vrijwilligerswerk voor jou betekent? Wat haal je er zelf uit?

Ik voel me opgelucht, gelukkig, dat ik dat *kan* doen. Niet iedereen is daarvoor gemaakt hé. Velen uit mijn omgeving verstaan niet dat ik dit kan.

Neem je de verhalen van de mensen waarbij je op bezoek gaat mee naar huis?

Voor mij is het geen probleem om het los te laten. Ik neem het niet mee naar huis. Ik heb al verschillende patiënten gehad in al die jaren. Zelfs de namen weet ik niet meer.

Omdat je dat echt kunt afsluiten?

Ja. Als ik startte, zei mijn man me: “Je mag dat doen, maar je mag het niet meenemen naar huis.” Voordat ik bij iemand op bezoek ga, zeg ik enkel tegen mijn man: “Ik ga naar mijn madammeke of naar mijn meneertje.” en dan weet hij genoeg. Ik voel mij daar heel goed bij.

Kan je zeggen waarom je je daar goed bij voelt?

Ik denk dat het mijn karakter is. Ik ben blij dat ik mensen gelukkig kan maken. Ik zie aan hun gezicht dat ze blij zijn, daar voel ik mij goed bij. Je moet ook een beetje breeddenkend zijn. Bovendien is het fijn om ook een keer te zottebollen. Dat kan ook, afhankelijk van het karakter van de mensen. Ik word altijd met open armen ontvangen, buiten die ene keer. Ik denk dat het verplegend personeel van de thuiszorg ook tevreden is. Anders zouden ze het wel zeggen.

Dankjewel Véronique voor jouw verhaal. Ik heb nu een veel beter zicht op wat vrijwilligerswerk in de thuiszorg eigenlijk betekent.

Véronique is vrijwilliger in de palliatieve thuiszorg. Vrijwilligers in het palliatief dagcentrum of de palliatieve eenheid De Vlinder hebben deels een ander takenpakket. Wat je ook doet binnen het Heidehuis: steeds weer ben je een belangrijke schakel in een kwalitatieve zorg voor mensen in hun laatste levensfase.

Ik heb zelf veel bijgeleerd uit dit gesprek. Het is mij nu extra duidelijk dat het Heidehuis niet kan zonder onze vrijwilligers. Wat zij doen voor mensen in hun laatste levensfase is onbetaalbaar!

Ben je na dit interview geprikkeld om je ook kandidaat te stellen als vrijwilliger? Lees alle info rond vrijwilligerswerk op onze [website](#). Daar kan je ook het kennismakingsformulier invullen. Voor meer info kan je contact opnemen met Koen Bertrem (vrijwilligerscoördinator): 050 40 61 54 of kbertrem@heidehuis.be.

Heidehuis vzw
Palliatieve Zorg Thuis
Palliatief Dagcentrum Heidehuis
Netwerk Palliatieve Zorg
Fazantendreef 11
8200 Sint-Michiels Brugge

www.heidehuis.be
info@heidehuis.be
tel. 050 40 61 50
fax 050 40 61 59
KBO 0434 135 970
RPR Gent, afdeling Brugge